

Meddelande om förenklingar av den gemensamma jordbrukspolitiken

Jordbruksdepartementet

2009-04-20

Dokumentbeteckning

KOM (2009) 128

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet En förenklad gemensam jordbrukspolitik i allas intresse

Sammanfattning

Kommissionen presenterade vid jordbruks- och fiskerådet i mars ett meddelande under beteckningen ”en förenklad jordbrukspolitik för Europa – ett framsteg för alla”. Syftet med meddelandet är främst att redovisa resultatet av det förenklingsprogram som 2005 lades fram i kommissionens meddelande om enklare och bättre lagstiftning i den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Handlingsprogrammet ingår i kommissionens övergripande strategi för ”Bättre lagstiftning” i EU. Målsättningen är att förenkla gällande regelverk och minska företagets administrativa börda. Vid jordbruks- och fiskerådet den 23-24 april planeras för en diskussion utifrån meddelandet. Ordförandeskapet planerar för rådslutsatser under maj 2009 på grundval av kommissionens meddelande. Regelförenkling på jordbruksområdet är en prioriterad fråga för den svenska regeringen. Regeringen kommer därför verka för att rådslutsatserna ger tydliga riktlinjer för det fortsatta förenklingsarbetet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I kommissionens meddelande från 2005 om enklare och bättre lagstiftning i den gemensamma jordbrukspolitiken fastlades ett förenklingsprogram med

målsättningen att få till stånd ett bättre regelverk i enlighet med vad som föreskrivs i Lissabonstrategin, ett effektivare nyttjande av EU:s medel och en minskad administrativ börda. Målgrupperna är dels jordbrukare och andra aktörer inom jordbruksnäringen, dels den offentliga förvaltningen. Programmet ingår i kommissionens övergripande strategi för "Bättre lagstiftning" i EU och i synnerhet dess rullande förenklingsprogram och åtgärdsprogram för minskning av administrativa bördor.

1.2 Förslagets innehåll

I meddelandet redovisas resultatet av kommissionens förenklingsprogram från 2005.

Kommissionen delar in förenklingsbegreppet i två kategorier: teknisk förenkling och förenkling av politiken. Teknisk förenkling innebär att man ser över lagstiftning, administrativa förfaranden och förvaltningsmekanismer i syfte att förenkla dem och göra dem mer ändamålsenliga och kostnadseffektiva, dock utan att ändra den underliggande politiken. Förenkling av politiken innebär att åtgärder vidtas för att uppnå minskad komplexitet i samband med att stödsystem och politiska styrinstrument reformeras. I det senare sammanhanget spelar konsekvensanalysen en viktig roll.

Teknisk förenkling

I meddelandet listas de åtgärder som under perioden 2005-2009 har genomförts inom ramen för teknisk förenkling. Bland dessa ingår först och främst kommissionens strävan att göra EU:s regelverk tydligare och mer överskådligt genom att rensa ut föråldrad lagstiftning.

Kommissionen lyfter vidare fram den åtgärd genom vilken 21 olika marknadsordningar har slagits samman till en enda marknadsordning. Förordningen om denna samlade marknadsordning, som antogs av rådet i oktober 2007, ersätter sammanlagt 45 rådsförordningar.

På området för statligt stöd har kommissionen höjt tröskeln för statligt stöd av mindre betydelse, vilket ökar medlemsstaternas möjlighet att snabbt bevilja stöd i samband med kriser utan krav på föregående anmälan.

För utbyte av idéer och erfarenheter av förenkling har kommissionen inrättat en expertgrupp, sammansatt av nationella experter, vilket utgör ett forum för diskussion av de initiativ till förenkling som tagits i olika medlemsstater.

Framsteg har också gjorts ifråga om användning av IT-verktyg för informationsöverföring mellan kommissionen och medlemsstaterna. Ett nytt elektroniskt informationssystem för förvaltning och övervakning av jordbruksmarknader kommer enligt kommissionen att vara fullt operationellt till sommaren 2009.

En väsentlig del av den tekniska förenklingen har genomförts inom ramen för DG Jordbruks rullande åtgärdsprogram. Programmet bygger på förslag

från medlemsstater, berörda parter, intresseorganisationer och från kommissionens egna tjänstemän. Det omfattade i januari 2009 runt 50 åtgärdsförslag, av vilka 43 åtgärder har genomförts. Som exempel på genomförda åtgärder kan nämnas nytt övergripande regelverk för hantering av import- och exportlicenser, nytt och mer flexibelt regelverk om handelsnormer för ägg och märkning av ägg, och minskat antal handelsnormer för frukt och grönt. Slutligen har kommissionen låtit göra en studie av jordbruksföretagens administrativa börda, i syfte att mäta de kostnader som regelverket om direktstöd medför för jordbrukarna.

Förenkling av politiken

Inom ramen för förenkling av politiken faller de reformer som sedan 2006 har genomförts inom sektorerna för socker, frukt och grönsaker samt vin. Därutöver lyfter kommissionen särskilt fram den nyligen genomförda översynen av GJP, även kallad hälsokontrollen. Ett av de främsta syftena med denna översyn var att göra systemet för direktstöd enklare och mer kostnadseffektivt. Detta syfte kan sägas ha uppnåtts i och med att rådet 2009 fattade beslut om en ny direktstödsförordning som bl.a. innebär att reglerna om samlat gårdsstöd uppdateras, att den obligatoriska trädan tas bort, att energigrödestödet avskaffas och att praktiskt taget allt direktstöd ska frikopplas före 2013. Kommissionen understryker också betydelsen av de konsekvensanalyser som har legat till grund för ovannämnda reformer och för hälsokontrollen.

Det fortsatta förenklingsarbetet

I meddelandet understryks att förenkling måste ses som en ständigt pågående process och det hänvisas till ett antal områden som står näst på tur för särskilda insatser. Flera av dessa planerade insatser är av lagstiftningsteknisk karaktär och omfattar bl.a. en regelbunden uppdatering av gällande lagstiftning och en strävan att göra lagtexter klarare och mer lättbegripliga. Vidare ska kommissionen undersöka möjligheten att använda gemensamma startdatum för kommande ändringar av jordbrukslagstiftningen, för att underlätta för företagen att förbereda och anpassa sig till nya regler.

På området för tvärvillkor planerar kommissionen att harmonisera de regler som idag återfinns i ett antal olika regelverk och samla dem i en enda rättsakt.

Kommissionen strävar vidare efter att förenkla och harmonisera regelverket för utbyte och bevarande av information inom ramen för kommissionens och medlemsstaternas gemensamma förvaltning av GJP.

Med utgångspunkt den grönbok om kvalitet som presenterades i oktober 2008 har kommissionen initierat ett offentligt samråd för inhämtande av synpunkter på hur regelverket kan förenklas, i synnerhet med avseende på

handelsnormer, certifieringssystem och ursprungsmärkning. Detta offentliga samråd ska följas upp av ett meddelande i maj 2009, i vilket kommissionen kommer att redovisa tänkbara handlingsalternativ och möjligheter till förenkling.

2008/09:FPM109

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inte aktuellt.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Vissa av de åtgärder som omnämns i kommissionens meddelande kan bidra till att minska de administrativa kostnaderna för de nationella myndigheter som handlägger jordbrukspolitiska åtgärder.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Den svenska regeringen har antagit som mål att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med minst 25 procent till hösten 2010. Förutsättningarna för att uppnå detta mål inom jordbrukssektorn är i hög grad beroende av de beslut som fattas på EU-nivå. Regeringen välkomnar de resultat som redan har uppnåtts genom kommissionens program och framhåller därutöver vikten av att fortsätta ansträngningar görs för att minska jordbruksföretagens administrativa börda. De slutsatser som rådet ska anta på grundval av kommissionens meddelande bör ge tydliga riktlinjer för det fortsatta förenklingsarbetet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Samtliga medlemsstater anser att förenkling av den gemensamma jordbrukspolitikerna är en prioriterad fråga.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Regelförenkling är en prioriterad fråga för samtliga institutioner och utgör en viktig del av Lissabonstrategin.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Ännu ej kända.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rådslutsatser antas med konsensus.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rådets ordförandeskap (CZ) planerar att rådslutsatser ska antas på grundval av kommissionens meddelande. Frågan kommer att diskuteras på jordbruks- och fiskerådet den 23 – 24 april 2009.

4.2 Fackuttryck/termer

Direktstöd: Kopplat och frikopplat stöd som beviljas direkt till jordbrukare.

Marknadsordning: En serie åtgärder som gör det möjligt i viss mån styra marknaderna för jordbruksprodukter genom att justera tillgång och efterfrågan. Syftet med regleringen är att stabilisera marknaderna, både i fråga om utbudets och inköpsens storlek och i fråga om priser.

Gårdsstöd: Direktstöd som är frikopplat från produktion. Stödet betalas ut oavsett vad eller vilka kvantiteter de producerar och betalas även om lantbrukaren väljer att avstå från produktion.

Handelsnorm: Regler som definierar krav på standardisering av jordbruksprodukters utseende m.m.

Tvårvillkor: De krav inom folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, miljö, djurskydd samt skötselkrav för åkermark och betesmark som lantbrukaren måste följa för att erhålla fullt gårdsstöd.